

چکیده

ارزیابی توان اکولوژیک فرآیندی است که تلاش دارد از طریق تنظیم رابطه‌ی انسان با طبیعت توسعه‌ای درخور و هماهنگ با طبیعت را فراهم سازد. ارزیابی و بررسی ساختار پوشش گیاهی جنگل‌ها و مراتع در نتیجه فعالیت‌های انسان و چرای دام از جمله گام‌های اول ارزیابی توان اکولوژیکی یک منطقه است. منطقه‌ی زاگرس به سبب آب و هوا، موقعیت جغرافیایی و شرایط توپوگرافی ویژه‌ای که دارد، رویشگاه مناسبی برای انواع گونه‌های گیاهی و جنگلی است. در این پژوهش تأثیر چرای دام بر شاخص‌های تنوع، غنا و یکنواختی گونه‌های گیاهی و در کنار آن خصوصیات خاکشناسی منطقه با مقایسه دو منطقه قرق (دورک) و تحت چرا (ارجنک) مورد ارزیابی قرار گرفت. به همین منظور در هر منطقه ۳۰ پلات تصادفی پیاده شده و این خصوصیات در کوادرات‌های ۴×۴ متری مورد اندازه‌گیری و تحلیل به روش‌های t-استیودنت و آنالیز تشخیص کانونیک (CDA) قرار گرفت. نتایج این ارزیابی‌ها حاکی از آن بود که پوشش علفی منطقه قرق از نظر تنوع زیستی شانون-وینر، غنای مارگالف و یکنواختی هیل به ترتیب دارای مقادیر ۱/۱۱، ۳/۳۵ و ۰/۷۳ بود که بر اساس نتایج آزمون t-استیودنت اختلاف کاملاً معنی‌داری با منطقه تحت چرا که به ترتیب دارای مقادیر ۰/۷۱، ۲/۵۲ و ۱/۱۹ بود، داشت. میزان تنوع و غنا در منطقه قرق، و میزان یکنواختی در منطقه تحت چرا بالاتر بود. تنوع نهالها نیز در منطقه قرق ۰/۸۵ و در منطقه تحت چرا ۰/۶ اندازه‌گیری شد که باز هم اختلاف معنی‌داری را نشان داد. فراوانی نهالها نیز به طور متوسط در کوادرات‌های منطقه قرق ۱۲ و در کوادرات‌های منطقه تحت چرا ۶ عدد بود که اختلاف بسیار زیادی را نشان می‌دهد. چرای شدید دام منجر به عدم استقرار نهال‌های گونه‌های بادام گوهی، کیالک، کیکم و داغداغان و همچنین عدم مشاهده گونه‌های علفی چون *Galium spurium*، *Lectuca virosa*، *Bromus tectorum*، *Bromus sitchensis*، *Poa versicolor* و *Silene bupleuroides* در کوادرات‌های شد. نتایج آنالیز تشخیص نیز حاکی از آن بود که برخی خصوصیات خاک منطقه تحت چرا تحت تأثیر این عامل قرار گرفته و بر همین اساس هر دو منطقه از نظر خصوصیات خاک و پوشش گیاهی اختلاف مشخصی با یکدیگر دارند.

روابط عمومی و امور بین الملل شرکت خدمات حمایتی کشاورزی